

**SATUL ROMÂNESC, TRECUT, PREZENT, VIITOR.
80 DE ANI DE LA CERCETAREA SOCIOLOGICĂ
A PLASEI DÂMBOVNIC**

MARIA CRĂCIUN

Joi, 09.05.2019, în comuna Rociu, județul Argeș, a avut loc Simpozionul Național „Satul românesc, trecut, prezent, viitor. 80 de ani de la cercetarea sociologică a plasei Dâmbovnic”, eveniment organizat de Asociația Română de Sociologie, Facultatea de Științe ale Educației, Științe Sociale și Psihologie a Universității din Pitești, Școala Doctorală de Științe Sociale și Umaniste a Universității din Craiova, Centrul Regional de Excelență pentru Studii și Cercetări și Asociația „Sfinții Spiridon și Irina”, cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local al comunei.

La simpozion au participat cadre didactice și din cercetarea științifică, alți specialiști, doctoranzi, precum și un mare număr de locuitori ai comunei.

În deschiderea lucrărilor au luat cuvântul Aurel Bălășoiu, primarul comunei Rociu, prof. univ. dr Cătălin Zamfir, membru corespondent al Academiei Române, director al Institutului de Cercetare a Calității Vieții (Academia Română), Președintele Asociației Române de Sociologie și conf. univ. dr. Cornel Constantinescu (Inspectoratul Școlar Județean Argeș), **Satul este în continuare o comunitate de viață destul de puternică, în ciuda dezechilibrelor și a crizei prin care trece.**

Profesorul Cătălin Zamfir s-a referit la relevanța deosebită a cercetărilor desfășurate în timp privind satul românesc și necesitatea ca acestea să fie continuate. De asemenea, a precizat că cercetarea și acțiunea socială trebuie să facă trecerea de la o cercetare simplă, descriptivă care se finalizează cu trecerea datelor și rapoartelor în sertar, la o cercetare urmată de intervenție, adică de acțiune socială, iar acest lucru nu se poate realiza în afara metodei inovate de Dimitrie Gusti, care se numește cunoașterea enciclopedică a unui popor.

La rândul său, Cornel Constantinescu a arătat că manifestarea la care participăm este cea de-a cincea prin care aniversăm cercetarea sociologică a Plasei Dâmbovnic. În vara anului 1939 Școala Sociologică de la București a întreprins o cercetare sociologică a plasei Dâmbovnic sub coordonarea lui Mihai Pop și Anton Golopenția (printre cercetătorii de atunci, amintim pe Miron Constantinescu,

Adresa de contact a autorului: Maria Crăciun, Universitatea din Craiova, Strada Alexandru Ioan Cuza, nr. 13, 200585, Craiova, România, e-mail: craciunmaria2003@yahoo.com.ro.

Roman Moldovan, N. Economu, O. Bârlea). Problemele sociale abordate atunci au fost reflectate în lucrarea *Dâmbovnicul – o plasă din sudul județului Argeș*. După 80 de ani, un grup de doctoranzi ai Școlii de profil de la Universitatea din Craiova, sub îndrumarea prof. univ. dr. Maria Constantinescu, au revenit pe urmele vechilor cercetători și au dat o replică interesantă studiilor de odinioară.

Prima întâlnire consacrată cercetării din anul 1939 a avut loc la semicentener, în iunie 1989 sub egida Centrului de Cercetări pentru Problemele Tineretului (eram filială a CCPT). Ne-am bucurat atunci de participarea celor care mai erau în viață (Mihai Pop, coordonatorul din teren al cercetării, Roman Moldovan, N. Economu, Njamo ș.a.) și am inclus comunicările de atunci în volumul „Argeșul în cercetarea sociologică”.

Cea de-a doua s-a desfășurat în 1999 la Universitatea din Pitești (profesorul Mihai Pop nu a participat, dar ne-a oferit cu câteva zile înainte un interviu înregistrat pe peliculă).

Ne-am reunit pentru a treia oară la 9 mai 2009, la sediul Plasei Dâmbovnic în comuna Rociu, unde am dezvelit pe clădirea care adăpostea centrul administrativ al plasei, plăcile de marmură pe care am scris numele participanților din 1939, iar primăria și consiliul local au conferit post-mortem lui Anton Golopenția titlul de cetățean de onoare cu prilejul aniversării centenarului nașterii.

În anul 2014 am lansat la ICCV volumul, „Satul românesc: trecut–prezent–viitor/75 de ani de la cercetarea sociologică a Plasei Dâmbovnic” în prezența doamnei Sanda Golopenția.

Astăzi, la 80 de ani de la cercetare, avem bucuria să ne vedem tot la Rociu, iar primăria și consiliul local al comunei Oarja să confere titlul de cetățean de onoare post-mortem unui participant de acum opt decenii, prof. Miron Constantinescu.

Prof. univ. dr. habilitat Maria Constantinescu, conducător de doctorat în cadrul Școlii doctorale de Științe Sociale și Umaniste la Universitatea din Craiova, a arătat că demersul de investigare pe care l-a coordonat a fost conceput ca o replică a cercetărilor din 1939. Cercetarea este în curs de finalizare și aduce în lumină o serie de rezultate interesante. De exemplu, problema analfabetismului în plasa Dâmbovnic a fost soluționată de decenii, dar „problema apei la Oarja” încă mai așteaptă soluționarea, iar procesele de „sărăcire” și „îmbogățire” în aceiași localitate au fost înlocuite de procesul de pătrundere a capitalului străin în viața economică a comunei.

Profesorul Ilie Bădescu, membru corespondent al Academiei Române, directorul Institutului de Sociologie (Academia Română), a subliniat că satul românesc este în continuare o comunitate de viață destul de puternică, în ciuda dezechilibrelor și a crizei prin care trece în acest ciclu istoric post-modern, criză care a afectat viața umană și, în general, întreaga societate umană. „Satul este în continuare una dintre încadrările vieții colective ale unui popor și 47% dintre români (în cazul României) sunt în continuare săteni, adică locuiesc în sate, deci sunt cuprinși în comunități sătești. Satul reprezintă oglinda de viață a românilor și dacă vrem să identificăm

tabloul de existență al românului, obligatoriu trebuie să avem privirea ațintită spre sat, adică să nu ne întoarcem cu spatele spre sat. Există atitudini care din acest punct de vedere sunt curioase, în condițiile în care în sat în continuare își duc viața un număr atât de mare de oameni dintr-o comunitate națională și fără îndoială că satul trebuie să fie un reper al frământărilor, gândirii și al sensibilității noastre”, a spus vorbitorul, care a le-a mulțumit reprezentanților comunei Rociu pentru felul în care arată satele arundate și oferind astfel argumentul dăinurii neamului nostru în satul românesc.

Prof. univ. dr. Dumitru Otovescu, directorul Școlii Doctorale de Științe Sociale și Umaniste a Universității din Craiova, a menționat faptul că instituția științifică pe care o conduce s-a racordat la mișcarea sociologică națională, iar Asociația Română de Sociologie le conferă sociologilor o identitate profesională și instituțională. „Școala doctorală de sociologie din Craiova și-a început activitatea sub egida Universității din București, iar în prezent are 47 de doctoranzi și care au realizat studii pe două direcții: cea a satului românesc (avem peste 30 de monografii), încercând să reluăm tradiția gustiană și una de cercetare a migrației românilor în străinătate despre care există 12 cercetări. Dintre acestea, opt sunt finalizate și publicate lucrările”, a spus prof. univ. dr. Dumitru Otovescu. Îngrijorătoare este scăderea populației României, în 80% dintre localitățile rurale și urbane, iar dacă se continuă acest trend, țara noastră va ajunge la cca. 10 milioane de locuitori și la dispariția a sute de sate, cu consecințe greu de prevăzut pe plan social, economic și cultural. „Desigur, există și alte țări cu o populație mai mică sau egală cu cea prognozată în România, însă esențial nu este numărul, ci cât de bine sunt organizate și administrate resursele umane și naturale, cât de mult se produce pe plan economic, pentru ca populația să aibă un nivel de trai ridicat. O atenție specială trebuie acordată repopulării unor sate și îmbunătățirii vieții în mediul rural, prin: acordarea de teren gratuit celor care vor să-și construiască locuințe; pietruirea și asfaltarea drumurilor comunale; construcția rețelei de apă și canalizare pentru locuitori, dar și de irigare a culturilor agricole; înființarea de parcuri de utilaje agricole în fiecare comună, pe care să le folosească cetățenii prin închiriere, așa cum există în Israel; înființarea de unități medicale cu servicii permanente în fiecare comună; înzestrarea localității cu specialiști pentru agricultură (ingineri agronomi) și zootehnie (medic veterinar); înființarea de unități bancare, care să faciliteze afacerile în mediul rural; construcția de creșe, cămine și spații școlare moderne pentru educația tinerilor, a unor centre de zi pentru persoanele vârstnice etc.”, a mai afirmat prof. D. Otovescu.

La rândul său, prof. Ioan Mărginean (ICCV) a subliniat faptul că satul Șerbănești, unde a avut loc reuniunea, este un exemplu de dezvoltare cu păstrarea tradițiilor, iar spectacolul artistic oferit pe scenă ilustrează acest fapt, precum și prezența și implicarea locuitorilor. Aspectele relevate sunt cu atât mai semnificative cu cât multe sate se confruntă cu mari dificultăți, unele fiind pe cale de dispariție. Pe de altă parte însă, valoarea de peste 40% populație în mediul rural este încă deosebit de mare. În încheiere a mulțumit profesorului Cornel Constantinescu

pentru implicarea sa în organizarea întrunirilor menționate de dânsul și pentru multe alte activități desfășurate în cadrul Asociației Române de Sociologie, de asemenea a mulțumit domnului primar al comunei Rociu, o gazdă deosebit de primitoare.

În continuare, Asociația Română de Sociologie a decernat plachete de onoare ale ARS profesorului univ. dr. Ioan Mărginean, cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani, primarilor comunelor Rociu și Oarja, Aurel Bălășoiu și, respectiv, Constantin Bîlea, pentru sprijinirea cercetării sociologice a satului argeșan, lui Dan Golopenția, pentru valorificarea operei sociologice a tatălui său, sociologul Anton Golopenția, lui Radu Constantinescu, pentru valorificarea operei tatălui său, sociologul Miron Constantinescu, și Sandei Golopenția, pentru activitatea de excepție a editării operei tatălui său, Anton Golopenția, iar profesorului univ. dr. Dumitru Otovescu i-a fost decernată o diplomă de onoare pentru contribuția adusă la cercetarea sociologică a satului românesc.

La finalul sesiunii de referate și comunicări științifice, a fost definitivată procedura de alegere a Președintelui și a Consiliului Asociației Române de Sociologie, noul președinte ales fiind cercet. șt. I Sorin Cace. Cu acest prilej, Sorin Cace a afirmat că sunt mulți sociologi care provin din mediul rural și care încearcă să se apropie cât mai mult de zona satului și care și-au propus să se implice și în proiecte mult mai concrete. „Eu am rămas impresionat de modul în care arată comuna dumneavoastră și satele din comună, inclusiv infrastructura. Deci sunt proiecte care se pot face, atât timp cât oamenii sunt dedicați interesului local și atât timp cât autoritatea locală împreună cu ceilalți actori din comunitate vor să facă ceva, iar oamenii înțeleg și se implică și ei în aceste activități, chiar dacă de multe ori resursele locale nu sunt suficiente și este nevoie și de sprijin din afara comunității”, a spus noul președinte al Asociației Române de Sociologie.

Tot joi, la Rociu, a fost marcată Ziua Independenței și Ziua Europei, precum și Ziua Școlii Gimnaziale „Gheorghe Mocanu”, prilej cu care un grup de elevi ai școlii și Grupul vocal preoțesc Dâmbovicul i-au încântat pe cei prezenți cu vocile lor și interpretarea lor.

Primit: 28.03.2019

Acceptat: 15.04.2019